

EGE BÖLGESİ SANAYİ ODASI

AYLIK EKONOMİ BÜLTENİ

MART 2017

Sayı 47

EBSO EKONOMİ BÜLTENİ

DÜNYA EKONOMİSİNDEKİ GELİŞMELER

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Fitch Ratings, güncel olarak yayımladığı Küresel Ekonomik Görünüm Raporu'nda, politik risklerin küresel çapta belirsizlik yaratmaya devam etmekle birlikte, özellikle gelişmiş ülkelerin yakın dönemli büyüme görünülerinin gelişme kaydedeceğini belirtmiştir. Bununla birlikte, küresel büyümedeki söz konusu hızlanmanın başını ABD'nin çekeceği, Euro Bölgesi ve Japonya büyüme beklentilerinin ise genel olarak sabit olduğu ifade edilmiştir.

Bu bağlamda, gelişmiş ülke ekonomilerinde büyümenin 2017'de %1,9, 2018'de ise %2 artacağı öngörülmüştür. Gelişen ekonomiler için ise 2017 ve 2018 için sırasıyla %4,7 ve %4,8 büyüme oranları öngörülmüştür.

Almanya'da, maliye bakanları ve Merkez Bankalarının başkanlarının katılımlarıyla G-20 zirvesi düzenlenmiştir. Trump'ın yeni ve farklı politikalarının konuşulduğu ve küresel ölçekteki belirsizliklerin önemini koruduğu bir dönemde düzenlenen ve dünya ekonomisinin %80'ini temsil eden G-20 zirvesi, yakın dönemde ekonomide atılacak adımların belirlenmesi açısından da önem taşımaktadır.

Küresel imalat PMI değeri, Şubat ayında 52,9 değerini alarak son 69 ayın en yüksek düzeyine erişmiştir.

ABD

ABD Çalışma Bakanlığı tarafından, Şubat ayında istihdamın 235 bin kişi yükseldiği ve işsizliğin %4,7'ye gerilediği belirtilmiştir. Bu gelişmeyle birlikte, ekonominin daha sağlam temellere oturduğu yönündeki algı güçlenmiştir.

Amerikan Merkez Bankası (FED) son toplantısında faizleri 25 baz puan artırmıştır. Böylece, FED Haziran 2006'dan beri üçüncü kez faiz artışı yapmış olmaktadır. 2017'nin geri kalanı için ise 2 kez daha faiz artışına gidileceği tahmininde bulunulmuştur.

FED, karara ilişkin yaptığı açıklamada, ekonomik görünüme ilişkin kısa vadeli görünümün dengeli olduğunu ve işgücü piyasası koşulları ile enflasyon dikkate alınarak, faizin hedef aralığının yükseltme kararı alındığını açıklamıştır.

ABD imalat PMI değeri, Şubat ayında bir önceki aya göre hafif bir düşüşle 54,2 düzeyinde gerçekleşmiştir.

EURO BÖLGESİ – AB

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Moody's, Euro Bölgesi'nde bu yıl içinde politik risklerin yükselebileceği uyarısında bulunmuştur. Özellikle AB karşıtı muhafazakar partilerin farklı ülkelerde güç kazanmaya başlaması, politik belirsizlikleri artırmaktadır.

İngiltere'nin AB'den ayrılma (Brexit) sürecini resmi olarak başlatacak maddenin onaylanarak yasalaşması, AB'nin dağılacağı yönündeki endişeleri tekrar gündeme taşımıştır. Piyasa beklentilerine ilişkin araştırmalar yapan Sentix'in konuyla ilgili anketine göre, Euro Bölgesi'nin 12 ay içerisinde dağılma riski, Brexit dönemindeki seviyelere yükselirken; Fransa, İtalya ve Yunanistan en muhtemel çıkış adayları olarak belirlenmiştir.

Euro Bölgesi'nde sanayi üretimi 2017'nin ilk ayında bir önceki aya kıyasla %0,9 ve yıllık olarak da %0,6 ile piyasa beklentilerinin altında artış göstermiştir. Ancak güncel olarak imalat sanayindeki olumlu gidişat, söz konusu düşük performansın dönemsel olduğuna işaret etmektedir.

Euro Bölgesi imalat PMI değeri, Şubat ayında 55,4 değerini alarak son 70 ayın en yüksek düzeyine erişmiştir.

ALMANYA

Almanya'da TÜFE, bu yılın Şubat ayında geçen yılın aynı dönemine göre %2,2 artarak, Ağustos 2012'den bu yana görülen en yüksek düzeyine ulaşmıştır. Nihai enflasyon rakamları, böylece Avrupa Merkez Bankası'nın (ECB) Euro Bölgesi'nde fiyat istikrarını sağlamak için hedeflediği "%2'nin hemen altında ancak %2'ye yakın" düzeyini aşmıştır.

Almanya'da fabrika siparişlerinin sekiz yılın en sert düşüşünü gerçekleştirmesinin ardından sanayi üretiminin Ocak ayında, bir önceki yılın aynı dönemine göre %2,8 düzeyinde yükselmesi, olumlu ekonomik görünümün tekrar ön plana çıkmaya başladığına işaret etmektedir.

Almanya imalat PMI değeri, Şubat ayında bir önceki aya göre bir miktar yükselişle, 56,8 değerini almıştır.

JAPONYA

Japonya'nın ekonomik büyümesi 2016'nın son çeyreğinde, ihracatçı şirketlerin işletme yatırımlarının artmasıyla birlikte, %1,1 olarak yukarı yönde revize edilmiştir. Bu bağlamda, 2017'de ekonomide daha olumlu bir atmosferin hakim olacağı yönündeki beklentiler de güçlenmektedir.

Japonya Merkez Bankası (BOJ), FED'in politika faizini yükseltmesinden saatler sonra, daha önce görülmemiş büyüklükteki parasal gevşeme programında değişikliğe gitmeyeceğini açıklamış ve faizlerle varlık alım miktarının sabit kaldığını duyurmuştur. Böylece iki Merkez bankası arasındaki politika farklılaşması daha da artmıştır.

Japonya imalat PMI değeri, Şubat ayında 53,3 değerini alarak son 35 ayın en yüksek düzeyine erişmiştir.

GELİŞMEKTE OLAN ÜLKELER

ÇİN

Çin'de perakende satışlar yılın ilk iki ayında %9,5 artışla beklentilerin altında kalmıştır. Otomobil satışlarının düşük hacimli motorlara yönelik vergi artırımının ardından azalması, verinin beklentileri karşılayamamasında etkili olmuştur. Ancak, sanayi üretiminin Ocak ve Şubat birleşik döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre %6,3 yükselerek beklentileri karşılaması, olumlu bir gelişme olarak dikkat çekmiştir.

Diğer taraftan, üretici fiyatları Şubat'ta geçen yılın aynı dönemine göre %7,8 oranıyla 2008'den bu yana en hızlı artışını gerçekleştirmiştir. Son aylarda devam eden ve son açıklanan veriyle en üst düzeyine erişen söz konusu artışın, küresel çapta da etkili olacağı ve Çin'in dünyaya enflasyon ihraç ettiği yönündeki algıları güçlendirmektedir.

Çin imalat PMI değeri, Şubat ayında bir önceki aya göre bir miktar yükselişle, 51,7 değerini almıştır.

GÜNEY KORE

G. Kore Merkez Bankası, ihracat ve enflasyondaki iyileşmelerin iç güveni sarsan siyasi skandala ilişkin endişeleri dengelemesi ile birlikte, üst üste sekizinci toplantıda politika faizini değiştirmemiş ve rekor düşük seviye olan %1,25'te sabit tutmuştur.

Ekonominin iyiyeye giden işaretler vermesiyle birlikte, Devlet Başkanı Park Geun-Hye'yi kuşatan siyasi yolsuzluk skandalı ve skandalın ülkenin en büyük şirketi Samsung'a da sıçramış olması, ekonomiyi etkilemeye devam etmektedir. Nitekim, söz konusu belirsizlikler ve ülke yönetiminde iktidar boşluğunun olmasıyla, tüketici güveni sekiz yılın en düşük seviyesine inmiştir.

Güney Kore imalat PMI değeri, Şubat ayında bir önceki aya göre bir miktar yükselişle, 49,2 değerini almış ve yine eşik düzeyin altında kalmıştır.

HİNDİSTAN

Hindistan'da bankacılık sistemine ilişkin son dönemlerde süregelen sıkıntılar, Bankalar Birliği Birleşik Forumu'nun banka çalışanlarını greve çağırmasıyla yeni bir boyut kazanmıştır. Özellikle, banka sektöründe kötü kredinin artışından yöneticilerin de sorumlu tutulması ve fazla mesai ödemeleri de dahil birçok konuda hükümete baskı yapılması amacıyla, ülke genelinde greve çıkmıştır. Banka sektörünün önümüzdeki dönemlerdeki seyri, genel ekonomik gidişat üzerinde de belirleyici olacaktır.

Rusya, 8-9 Haziran tarihlerinde gerçekleştirilecek Şanghay İşbirliği Örgütü (ŞİÖ) zirvesinin en önemli maddesinin, Hindistan ve Pakistan'ın örgüte tam üyeliği olacağını açıklanmıştır. Böylece, tam üyelikle birlikte Hindistan için özellikle küresel güçlerle işbirliğinin geliştirilmesi anlamında yeni bir dönem başlamış olacaktır.

Hindistan imalat PMI değeri, Şubat ayında bir önceki aya göre bir miktar yükselişle, 56,8 değerini almıştır.

BREZİLYA

Tarihinin en büyük ekonomik krizlerinden birini yaşayan Brezilya'da krizin olumsuz sonuçları görülmeye devam etmektedir. GSYİH, 2015'teki %3,8'lik azalmanın ardından 2016'da da %3,6 oranında daralarak, 1948'den bu yana en kötü performansı sergilemiştir. İşsiz sayısı ise 2 milyon artarak 13 milyona yaklaşmış, iflas başvuruları da rekor kırmıştır.

Hükümet, kriz sebebiyle önceden alınan tedbirlerin yetersiz gelmesi üzerine, yeni adımlar atmaya başlamış ve ülkedeki 4 havaalanını, AB'li 3 gruba 3,7 milyar Brezilya Real'i (1,2 milyar Dolar) karşılığında özelleştirme bedeli ile satmıştır.

Brezilya imalat PMI değeri, Şubat ayında bir önceki aya göre bir miktar yükselişle, 46,9 değerini almıştır.

RUSYA

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Standard and Poor's (S&P), Rusya'nın yerel ve yabancı para cinsinden kredi not görünümünün durağandan pozitif yükseltildiğini bildirmiştir. Konuya ilişkin yapılan açıklamada, Rusya'nın ekonomik büyüme görünümündeki iyileşme ve sermaye çıkışlarına ilişkin risk düzeyindeki azalma gerekçe gösterilmiştir. Diğer taraftan, iki yıldır devam eden resesyonun ardından Rusya ekonomisinin bu yıl pozitif büyüme göstermesinin beklendiğinin vurgulanması da ekonomideki olumlu gidişata işaret eden bir diğer dikkat çekici açıklama olmuştur.

Rusya Enerji Bakanlığı tarafından 2016'da ülkede petrol sektörüne yapılan yatırımların bir önceki yıla kıyasla %19 artarak 21 milyar Dolar düzeyine çıktığı bildirilmiştir.

Bununla birlikte, 2017'de petrol üretiminin 548 milyon ton düzeyinde gerçekleşmesinin beklendiği söylenmiştir. Enerji ve petrol sektörlerindeki iyileşmeyle, ekonominin toparlanması daha çok güçlenecektir.

Rusya imalat PMI değeri, Şubat ayında bir önceki aya göre bir miktar düşüşle, 52,5 değerini almıştır.

TÜRKİYE

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Fitch Ratings, Türkiye ekonomisinin 2017'de %2,4, 2018'de ise %2,8 oranında büyümesinin beklendiğini açıklamıştır. 2017'de ılımlı ekonomik iyileşmeye dikkat çekilirken, yılsonu enflasyonun %8,0 düzeyinde gerçekleşeceği, politika faiz oranının ise %9,0 düzeyinde seyredeceği ifade edilmiştir.

Moody's yaptığı son açıklamada, Türkiye'nin kredi notu görünümünü durağandan negatife indirmiş, Ba1 olan kredi notunda ise değişiklik yapmamıştır. Not görünümünün düşürülmesinin sebepleri olarak; ekonomik büyüme görünümünün zayıflaması, kurumların gücünü yitirmeye devam etmesi ve ülkenin iç-dış mali yapısı üzerindeki baskıların artması gösterilmiştir.

Türkiye imalat PMI değeri, Şubat ayında 49,7 değerini alarak, son 4 ayın en yüksek düzeyine erişmiş ancak eşik değeri geçmeyi başaramamıştır.

TÜRKİYE'DEKİ GÜNCEL EKONOMİK GELİŞMELER

ENFLASYON

%	TÜFE		Yİ-ÜFE		YD-ÜFE	
Şubat	2016	2017	2016	2017	2016	2017
Yıllık	8,78	10,13	4,47	15,36	9,66	24,24
Yıllık Ort.	7,97	7,88	5,61	5,87	10,19	8,86
Aylık	-0,02	0,81	-0,20	1,26	-0,85	-0,93

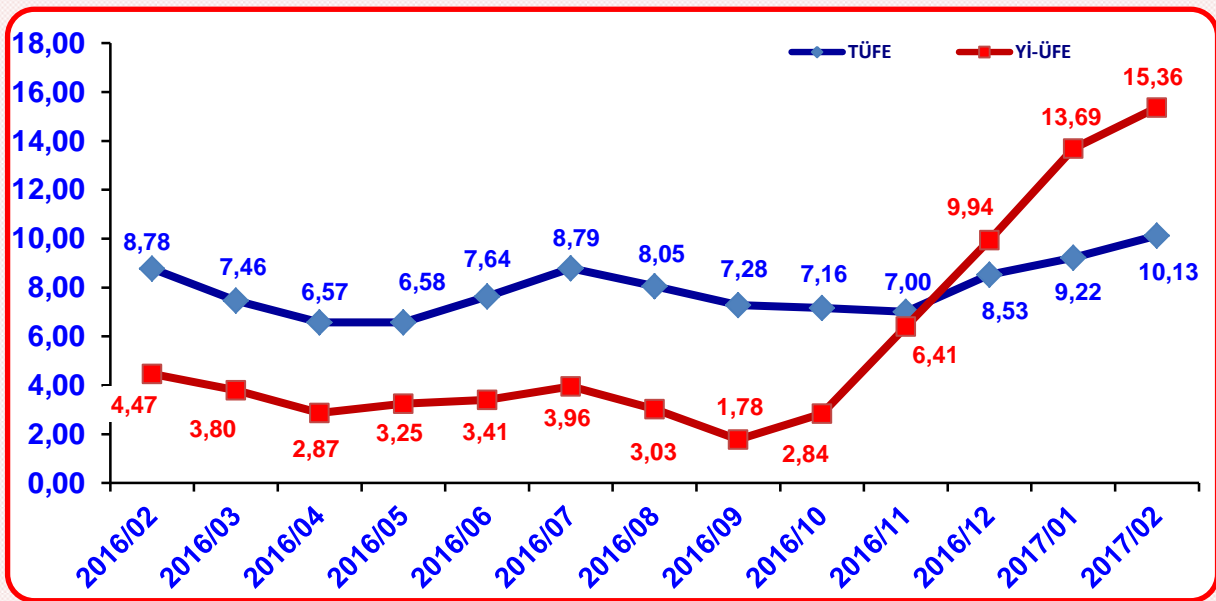
2017 yılı Şubat ayı enflasyon oranı; yıllık TÜFE'de %10,13, Yİ-ÜFE'de %15,36 oranında gerçekleşmiştir. Bir önceki aya göre TÜFE'de %0,81 oranında ve Yİ-ÜFE'de %1,26 oranında artış yaşanmıştır.

Yıllık en yüksek artış TÜFE'de %21,72 ile alkollü içecekler ve tütün grubunda gerçekleşmiştir. Ayrıca TÜFE'de bir önceki yılın aynı ayına göre; ulaştırma %17,90, çeşitli mal ve hizmetler %12,82, sağlık %12,53, eğitim %9,33 ile en çok artışın olduğu diğer gruplardır.

İstatistiki bölgelere göre yapılan ayırmda; İzmir'de TÜFE, bir önceki yılın aynı ayına göre %10,42 ve on iki aylık ortalamalara göre %8,48 oranında artış gerçekleşmiştir.

Yİ-ÜFE alt kalemleri bazında bir önceki aya göre; sanayinin dört sektöründen madencilik ve taşocakçılığı sektörü %2,39 oranında, imalat sanayi sektörü %1,36 oranında ve su sektörü %1,91 oranında artarken, elektrik ve gaz sektörü %0,68 oranında düşmüştür. Yıllık bazda imalat sanayideki artış, genel artışın da üstünde %17,18 olmuştur.

Yıllık Değişim Oranları (%)

SANAYİ ÜRETİM ENDEKSİ

OCAK 2017 (2010=100)	Arındırılmamış		Takvim Etkisinden Arındırılmış		Mevsim ve Takvim Etkisinden Arındırılmış	
	Endeks	Değişim (Yıllık)	Endeks	Değişim (Yıllık)	Endeks	Değişim (Aylık)
Toplam Sanayi	121,4	4,3	119,3	2,6	129,8	1,3
Madencilik ve Taşocakçılığı	86,1	-13,6	84,8	-13,7	98,8	-4,1
İmalat Sanayi	120,6	4,8	118,4	2,8	131,2	1,6
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklim. Ürt. ve Dağıtım	143,1	7,2	142,0	7,2	135,5	1,5

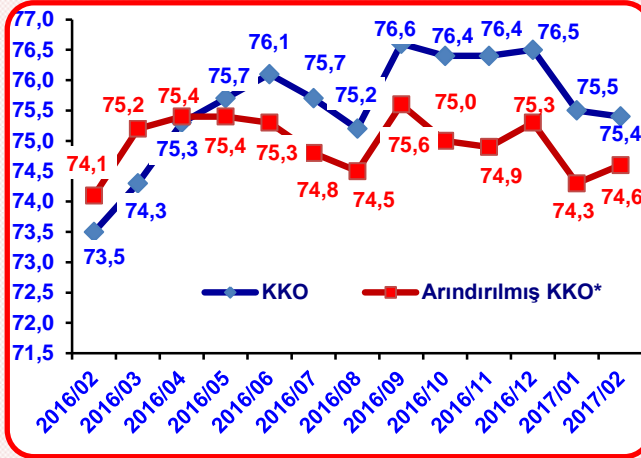
Arındırılmamış Sanayi Üretim Endeksi, bir önceki yılın aynı ayına göre 2017 yılı Ocak ayında %4,3 oranında artış göstermiştir.

Takvim etkisinden arındırılmış Sanayi Üretim Endeksi yıllık bazda %2,6 oranında yükselmiştir. 2017 yılı Ocak ayında bir önceki yılın aynı ayına göre, madencilik ve taşocakçılığı sektörü %13,7 oranında azalırken; imalat sanayi sektörü %2,8 oranında ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü %7,2 oranında artmıştır.

Ana sanayi gruplarından 2017 yılı Ocak ayında mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış Sanayi Üretim Endeksi'nde, bir önceki aya göre en yüksek artış; %3,7 ile enerjide gerçekleşmiştir. İmalat sanayinin alt sektörlerine baktığımızda; aynı dönemde en fazla artış ise, %18 ile mobilya imalatında gerçekleşmiştir. Bu artışı, %12,5 ile fabrikasyon metal ürünleri imalatı (makine ve teçhizat hariç) ve %11,2 ile kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri imalatı izlemiştir. En yüksek azalış; %15,9 ile bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatında gerçekleşmiştir. Bu azalışı, %4,5 ile deri ile ilgili ürünlerin imalatı ve diğer imalatlar izlemiştir.

KAPASİTE KULLANIM ORANI

2017 yılı Şubat ayında Kapasite Kullanımı bir önceki aya göre 1 puan azalarak %75,4 oranında gerçekleşerek aşağı yönlü eğilimini sürdürmüştür.

Kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri imalatı %85,9, kağıt ve kağıt ürünlerinin imalatı %85, motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı %81 ve tekstil ürünlerinin imalatı %77,3 ile 2017 yılı Şubat ayını en yüksek kapasite ile kapatan sektörlerdir.

HANEHALKI İŞGÜCÜ İSTATİSTİKLERİ

Mevsim etkilerinden arındırılmamış temel işgücü göstergeleri

Aralık 2015-2016	Toplam	
	2015	2016
15 yaş ve daha yukarı yaşta kişiler		
Nüfus (Bin kişi)	58.294	59.146
İşgücü (Bin kişi)	29.652	30.540
İstihdam (Bin kişi)	26.448	26.669
Tarım	5.003	4.915
Tarım dışı	21.446	21.753
İşsiz (Bin kişi)	3.204	3.872
İş gücüne dahil olmayanlar (Bin kişi)	28.642	28.606
İşgücüne katılma oranı (%)	50,9	51,6
İstihdam oranı (%)	45,4	45,1
İşsizlik oranı (%)	10,8	12,7
Tarım dışı işsizlik oranı (%)	12,7	14,9
15-64 yaş grubu		
İşgücüne katılma oranı (%)	55,7	56,6
İstihdam oranı (%)	49,5	49,3
İşsizlik oranı (%)	11,0	12,9
Tarım dışı işsizlik oranı (%)	12,8	14,9
Genç nüfusta (15-24 yaş)		
İşsizlik oranı (%)	19,2	24,0
Ne Eğitimde ne istihdamda olanların oranı*	23,5	24,8

Türkiye genelinde 15 ve yukarı yaşta kişilerde 2016 yılı Aralık ayında işsizlik oranı geçen yılın aynı ayına göre %12,7 oranında gerçekleşmiştir. İşsizlik oranı; erkeklerde %11,3 kadınlarda %15,7 oranında kaydedilmiştir. Tarım dışı işsizlik oranı %14,9, işsiz sayısı 3 milyon 872 bin kişidir. Genç nüfusta işsizlik oranı %24 seviyesinde gerçekleşmiştir. Yani her 4 gençten biri işsizdir.

2016 yılı Aralık ayında istihdam edilenlerin %18,4'ü tarım, %19,7'si sanayi, %6,9'u inşaat ve %54,9'u hizmetler sektöründedir.

İSTİHDAMIN GELİŞİMİ (Bin kişi, 15+ yaş)

Aralık 2016	SANAYİ	TARIM	İNŞAAT	HİZMETLER	TOPLAM
Erkek	4.033	2.781	1.757	9.990	18.561
Kadın	1.232	2.134	79	4.663	8.108
Toplam	5.265	4.915	1.836	14.652	26.669

ÖDEMELER DENGESİ

(Milyon Dolar)	Ocak		12 Aylık Kümülatif 2017
	2016	2017	
CARİ İŞLEMLER HESABI	-2.201	-2.762	-33.163
SERMAYE HESABI	15	-16	-8
FİNANS HESABI	-3.286	-3.465	-21.523
Doğrudan Yatırımlar (net)	-789	-360	-8.687
Portföy Yatırımlar (net)	1.096	-1.584	-9.036
Diğer Yatırımlar (net)	-3.556	534	-2.595
Rezerv Varlıklar (net)	-37	-2.055	-1.205
Net Hata ve Noksan	-1.100	-687	11.648

Kaynak: TCMB

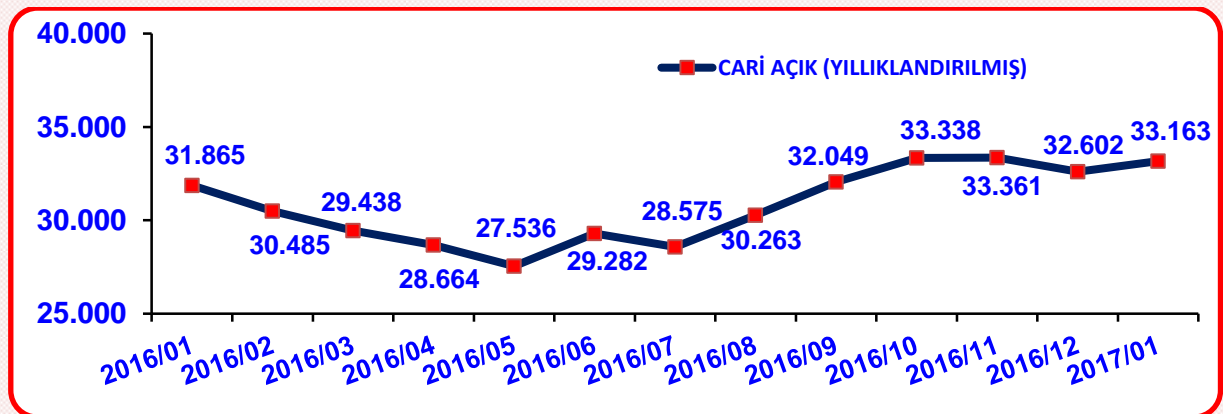
Cari işlemler açığı 2017 yılı Ocak ayında geçen yılın aynı ayına göre %26 artarak 2,8 milyar Dolar ile piyasa beklentileri doğrultusunda gerçekleşmiştir. Cari açık, geçen yılın aynı ayına göre dış ticaret açığındaki %16'lık artış, net hizmet gelirlerindeki %29'luk azalış ile turizm gelirlerindeki düşüşün etkisiyle geçen yıla göre %4,1 oranında artarak 33,2 milyar Dolara yükselmiştir. 2017 yılı Ocak ayında ihracatta kısmi bir toparlanma gözlenmesine rağmen, ithalatta yaşanan artış dış ticaret açığının yükselmesinde etkili olmuştur. Yıllık bazda net turizm gelirleri %17,5 oranında azalarak 2017 yılı Ocak ayında da aşağı yönlü seyrini sürdürmüştür. Rusya ile ilişkilerin düzelmesiyle gelen turist sayısında kısmi toparlanma gözlenirken, Avrupa'dan gelen turist sayısında azalma kaydedilmiştir.

Net doğrudan yatırımlar 2017 yılı Ocak ayında geçen yıla göre, %54,3 oranında azalarak 360 milyon Dolar gerçekleşerek düşüş eğilimini sürdürmektedir. Diğer yatırımlarda 2017 yılı Ocak ayında 534 milyon Dolar sermaye çıkışı yaşanmıştır. 2017 yılının ilk ayında da doğrudan ve diğer yatırımlarda ivme kaybı yaşandığı gözlenmiştir.

Portföy yatırımlarında global ölçekte gelişmekte olan ülke ekonomilerindeki güçlü sermaye girişlerinin de etkisiyle 2017 yılı Ocak ayında 1,6 milyar Dolar ve yıllık bazda 9 milyar Dolar sermaye girişi yaşanmıştır.

Cari açığın finansmanında etkili olan rezerv varlıklarda 2017 yılı Ocak ayında 2,1 milyar Dolar azalış, net hata ve noksan kaleminde son 4 aydır ilk defa 687 milyon Dolar ile sermaye çıkışı gerçekleşmiştir.

Enerji fiyatlarındaki aşağı yönlü seyrin belirginleşmesi ile dış ticaretteki dengelerin bozulmasının cari açık üzerinde arttırıcı yönde baskı yaratacağı öngörülmektedir. Jeopolitik gelişmelerin ve AB ile ilişkilerin olumsuz kaymasının turizm gelirlerindeki düşüşü tetikleyeceği ve geçen yılki seviyeyi yakalamanın zor olacağı tahmin edilmektedir. Bu durum sermaye akışlarına da olumsuz yansıtacaktır. Bu bağlamda önümüzdeki dönemlerde cari açığın olumsuz yönde baskılanacağı beklenmektedir.

GÜVEN ENDEKSLERİ

Aylar	Reel Kesim Güven Endeksi	Tüketici Güven Endeksi	Ekonomi Güven Endeksi
2016			
Şubat	104,5	66,6	90,3
Mart	106,0	67,0	93,1
Nisan	110,1	68,5	91,0
Mayıs	109,8	68,8	94,1
Haziran	106,8	69,4	94,8
Temmuz	108,0	67,0	98,9
Ağustos	103,6	74,4	92,3
Eylül	106,5	74,3	97,0
Ekim	101,7	74,0	94,4
Kasım	103,7	68,9	95,1
Aralık	98,4	63,4	89,2
2017			
Ocak	97,0	66,9	85,7
Şubat	105,3	65,7	91,5

*2004-2011 dönemi için modele dayalı yaklaşımla geriye çekme yöntemi uygulanmış olan yeni seri

Reel Kesim Güven Endeksi; 2017 yılı Şubat ayında, 8,3 puan artarak 105,3 seviyesindeki yükselişle iyimser seviyeye ulaşmıştır. Bu duruma hükümetin reel sektöre yönelik atmış olduğu adımların etkisini görmekteyiz.

Tüketici Güven Endeksi, 2017 yılı Şubat ayında bir önceki aya göre %1,8 oranında azalarak 65,7 seviyesine gerilemiştir. 2017 yılı Nisan ayında yapılacak olan referandumdan kaynaklı belirsizlik ortamı tüketici güven endeksini de aşağıya çekmiştir.

Ekonomi Güven Endeksi 2017 yılı Şubat ayında bir önceki aya göre %6,8 oranında artarak 91,5 seviyesine ulaşmıştır. Endeksteki bu artış hizmetler, imalat sanayi, inşaat ve perakende ticaret sektörlerinden kaynaklanmıştır.

BÜTÇE GERÇEKLEŞMELERİ

2016 yılı Ocak-Şubat döneminde 6,6 milyar TL fazla veren bütçe, 2017 yılı Ocak-Şubat döneminde 4,6 milyar TL fazla vermiştir. Aynı dönemde bütçe gelirleri %15,6 oranında artarak 105,7 milyar TL, bütçe giderleri ise, %19,2 oranında artarak 101,1 milyar TL olarak kaydedilmiştir.

2017 yılı Ocak-Şubat döneminde vergi gelirleri; bir önceki yılın aynı ayına göre %13,3 oranında artarak 88,4 milyar TL seviyesine ulaşmıştır. Faiz hariç giderler %19,1 oranında artarak 89,4 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. 2016 yılı Ocak-Şubat döneminde 16,4 milyar TL faiz dışı fazla verilmişken, bu yılın aynı ayında 16,3 milyar TL faiz dışı fazla verilmiştir.

Milyon TL	OCAK-ŞUBAT		Değişim Oranı (%)
	2016	2017	
Bütçe Giderleri	84.829	101.086	19,2
Faiz Hariç Giderler	75.092	89.411	19,1
Faiz Giderleri	9.737	11.674	19,9
Bütçe Gelirleri	91.444	105.675	15,6
Vergi Gelirleri	78.047	88.415	13,3
Bütçe Dengesi	6.615	4.590	-30,6
Faiz Dışı Denge	16.352	16.264	-0,5

DIŞ TİCARET

Milyon ABD \$		İhracat (FOB)		İthalat (CIF)		Ara (Hammadde) Malları İthalatı		Dış Ticaret Dengesi		İhracatın İthalatı
Aylar	Yıl	Değer	Değişim (%)	Değer	Değişim (%)	Değer	Değişim (%)	Değer	Değişim (%)	Karşılama Oranı (%)
	2015	143.839		207.234		143.317		-63.395		69,4
	2016	142.557	-0,9	198.610	-4,2	134.307	-6,3	-56.053	-11,6	71,8
Ocak	2016	9.547		13.453		9.731		-3.906		71,0
	2017	11.278	18,1	15.586	15,9	11.886	22,1	-4.309	10,3	72,4

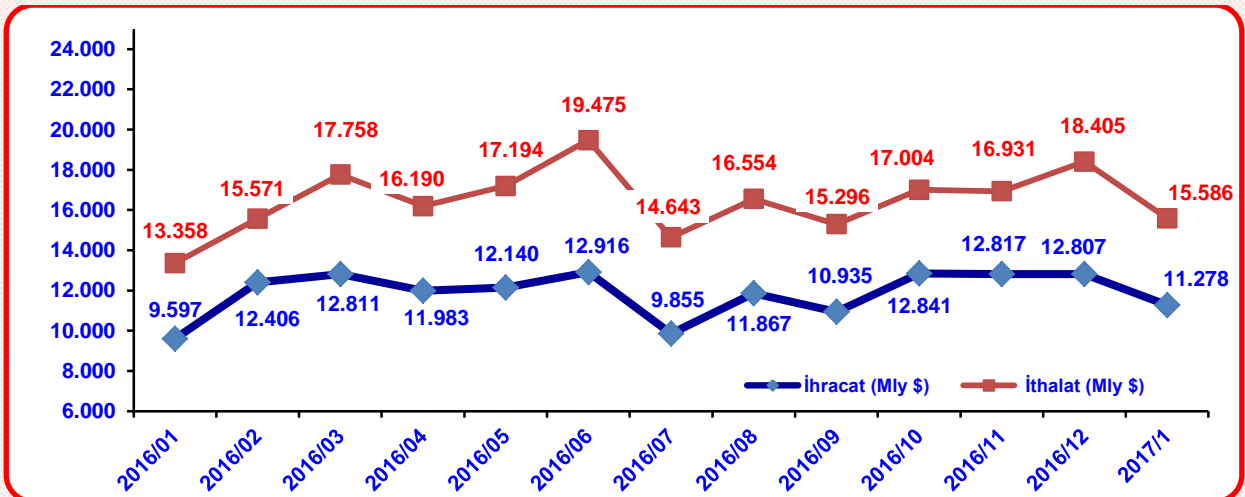
2017 yılı Ocak ayında ihracat, 2016 yılı Ocak ayına göre %18,1 oranında artarak 11,2 milyar Dolar, ithalat da %15,9 oranında artarak 15,5 milyar Dolar olarak gerçekleşmiştir. Dış ticaret açığı, 2017 yılı Ocak ayında %10,3 artarak 4,3 milyar Dolara yükselmiştir.

2016 yılı Ocak ayında %49,6 olan Avrupa Birliği'nin (AB) ihracattaki payı, 2017 yılı Ocak ayında %47 olmuş; 2017 yılı Ocak ayında, 2016 yılının aynı ayına göre, AB'ye yapılan ihracat %12 oranında artarak 5,3 milyar Dolar kaydedilmiştir.

2017 yılı Ocak ayında fasıllar düzeyinde en büyük ihracat kalemi, "Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı" (1.696 milyon \$) olurken; bu fasılı "kazanlar, makineler, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları" (923 milyon \$); "kıymetli ve yarı kıymetli taşlar, kıymetli metaller, inciler, taklit mücevherci eşyası, metal paralar" (812 milyon \$); "örme giyim eşyası ve aksesuarları" (635 milyon \$) ve "demir ve çelik" (611 milyon \$) izlemiştir. "Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler, bitümenli maddeler, mineral mumlar" (3.197 milyon \$); "Kazanlar, makineler, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları" (1.898 milyon \$); "elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları, aksam-parça-aksesuarı" (1.447 milyon \$); "demir ve çelik" (1.136 milyon) ve "plastikler ve mamulleri" (971 milyon \$); ile en yüksek ithalat yapılan fasıllar olmuştur.

2017 yılı Ocak ayında İzmir'in ihracatı 2016 yılının aynı ayına göre, %9,02 oranında artarak 695 milyon Dolar, ithalatı da %26,59 oranında artarak 759 milyon Dolar olarak gerçekleşmiştir.

2017 yılı Ocak ayında Ege Bölgesi'nin ihracatı 2016 yılının aynı ayına göre, %10,50 oranında artarak 1,16 milyar Dolar, ithalatı da %10,03 oranında artarak 1,14 milyar Dolar olarak kaydedilmiştir.

TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELER TABLOSU-TÜRKİYE

BÜYÜME	2011	2012	2013	2014	2015	2016/III
GSYH (Cari Fiyatlarla) (Milyon TL)	774.188	785.721	821.937	800.107	719.620	655.400
Büyüme Oranı (Zincirlenmiş Hacim End. göre) (%)	11,1	4,8	8,5	5,2	6,1	-1,8
İmalat Sanayi (Zincirlenmiş Hacim End.) (%)	20,0	2,3	9,31	6,1	5,9	-3,2
İŞGÜCÜ VE İSTİHDAM	2011	2012	2013	2014	2015	Ara.16
İstihdam Edilen Kişi Sayısı (Bin Kişi)	24.110	24.821	25.524	25.933	26.621	26.669
İstihdam Oranı (%)	43,1	43,6	44,0	45,5	46,0	45,1
İşsiz Sayısı (Bin Kişi)	2.615	2.518	2.747	2.853	3.057	3.872
İşsizlik Oranı (%)	9,8	9,2	9,7	9,9	10,3	12,7
Tarım Dışı İşsizlik Oranı (%)	12,4	11,5	12,0	12,0	12,4	14,9
ENFLASYON (%)	2012	2013	2014	2015	2016	Şub.17
Yİ-ÜFE (yıllık)	2,45	6,97	6,36	5,71	9,94	15,36
YD-ÜFE (yıllık)	-1,13	16,15	2,63	10,9	17,73	24,24
TÜFE (yıllık)	6,16	7,4	8,17	8,81	8,53	10,13
DIŞ TİCARET (Milyon \$)	2012	2013	2014	2015	2016	Oca.17
İhracat	152.462	151.803	157.643	143.883	142.606	11.278
İthalat	236.545	251.661	242.184	207.199	198.602	15.586
Dış Ticaret Dengesi	-84.083	-99.858	-84.540	-63.317	-55.996	-4.309
Cari İşlemler Dengesi	-48.497	-64.940	-45.846	-32.105	-32.605	-2.762
TEŞVİKLİ YATIRIMLAR	2012	2013	2014	2015	2016	Oca.-Şub. 17
Teşvikli Yatırımlar (Milyon TL)	61.792	95.071	64.765	99.338	97.598	13.481
Teşvikli Yatırımlar (Belge Adedi)	4.007	4.649	3.940	4.544	5.146	994
KURULAN-KAPANAN ŞİRKETLER (Adet)	2012	2013	2014	2015	2016	Oca.-Şub. 17
Kurulan Şirket Sayıları	107.219	108.930	126.635	114.691	106.452	20.929
Kapanan Şirket Sayıları	47.978	37.273	39.051	32.762	31.938	7.630
ULUSLARARASI DOĞRUDAN YATIRIMLAR	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Şirket Sayısı (Adet)	4.321	4.258	3.787	4.707	5.601	5.567
Yatırım Tutarı (Milyon \$)	16.182	13.284	12.384	12.523	17.067	12.116
DÖVİZ POZİSYON AÇIĞI (Milyar \$)	2012	2013	2014	2015	2016/III	Ara.16
Reel Kesimin Döviz Pozisyon Açığı	-136	-171	-180	-178	-212,9	-201,5
BORÇLANMA (Milyar \$)	2011	2012	2013	2014	2015	2016/III
Dış Borç Stoku	304	339	389	402	398	417
Kamu	94	104	116	118	113	122,1
Özel	200	228	268	282	284	293,7
KREDİLER (Milyar \$)	2012	2013	2014	2015	2016	Oca.17
Özel Sektörün Yurtdışından Sağladığı Kredi Borcu	170,8	198,0	212,4	214,9	216,7	217,9
SANAYİ ÜRETİM ENDEKSİ (Yıllık Ortalama % Değ.) Takv. Etk. Arındırılmış	2012	2013	2014	2015	2016	Oca.17
Toplam Sanayi	2,5	3,4	3,5	3,1	1,8	2,6
İmalat Sanayi	2,2	4,4	3,1	3,6	1,4	2,8
KAPASİTE KULLANIMI (%)	2012	2013	2014	2015	2016	Şub.17
Kapasite Kullanım Oranı	74,2	74,6	74,4	74,7	75,6	75,4
GÜVEN ENDEKSLERİ	2012	2013	2014	2015	2016	Şub.17
Reel Kesim Güven Endeksi	106,3	108,1	107,1	103,9	105,2	105,3
Tüketici Güven Endeksi	75,8	76	72,5	66,3	69,5	65,7
Ekonomi Güven Endeksi	104,2	107,9	94,1	88,6	80,6	91,5
SANAYİ CİRO ENDEKSİ	2012	2013	2014	2015	2016	Oca.17
Sanayi Ciro Endeksi (Arındırılmamış)	140,1	153,1	172,7	187,2	200,4	210,8
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ (Milyon TL)	2012	2013	2014	2015	2016	Oca.-Şub.17
Bütçe Dengesi	-28.791	-18.449	-22.666	-22.606	-29.258	4.589
PROTESTOLU SENET	2012	2013	2014	2015	2016	Oca.17
Protesto Edilen Senet Sayısı (Bin Adet)	1.075	1.092	1.004	1.000	1.017	85
Protesto Edilen Senet Tutarı (Milyon TL)	6.949	7.494	8.221	10.081	12.288	1.298
KARŞILIKSIZ ÇEK	2012	2013	2014	2015	2016	Oca.17
Karşılıksız işlemi yapılan Çek Adedi (Bin Adet)	943	748	674	776	778	64
Karşılıksız işlemi yapıldıktan sonra ödenen Çek Adedi (Bin Adet)	406	298	234	218	183	6
BORSA VE DÖVİZ	2012	2013	2014	2015	2016	Mar.17
BIST 100 Endeksi	64.982	77.314	76.306	79.901	77.587	90.491
Euro/\$	1,29	1,33	1,33	1,11	1,11	1,06

TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELER TABLOSU-İZMİR

NÜFUS-GÖÇ										
Nüfus (Bin)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Nüfusun TR Nüfusu İçindeki Payı (%)	4,8	4,9	4,9	4,8	4,8	5,3	5,3	5,3	5,3	-
Nüfus Artış Hızı (%)	15,0	18,9	20,6	4,1	10,1	13,8	12,7	13,4	13,1	-
TR Nüfus Artış Hızı (%)	13,1	14,5	15,9	13,5	12,0	13,7	13,3	13,4	13,5	-
Net Göç Hızı (%)	7,20	6,97	2,91	2,26	2,46	3,45	5,6	5,0	5,6	-
İSO 500 BÜYÜK İÇİNDEKİ ÜYE SAYISI										
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
	48	52	56	55	58	59	59	60	-	-
İŞGÜCÜ VE İSTİHDAM										
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
İstihdam Edilen Kişi Sayısı (Bin Kişi)	1.171	1.170	1.303	1.410	1.424	1.514	1.504	1.483	1.566	-
Sanayi İstihdamının Payı (%)	31,5	28,0	30,4	30,7	31,6	31,8	31,7	32,0	47,6	-
Kadın İstihdamı (Bin Kişi)	314	346	397	422	432	490	466	470	513	-
Kadın İstihdamının Oranı (%)	26,8	29,6	30,5	29,9	30,3	32,4	31,0	28,3	30,7	-
İşsiz Sayısı (Bin Kişi)	156	227	231	243	247	276	243	262	254	-
İşsizlik Oranı (%)	11,8	16,2	15,1	14,7	14,8	15,4	13,9	15,0	14,0	-
Tarım Dışı İşsizlik Oranı (%)	12,4	17,2	16,4	16,2	15,9	17,0	15,0	16,1	15,2	-
ENFLASYON (%)										
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017/2
TÜFE (yıllık)	5,84	8,91	7,25	10,15	6,03	7,94	8,54	9,83	8,93	10,4
DIŞ TİCARET (Milyon \$)										
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017/1
İhracat	7.823	6.119	6.682	8.072	8.659	9.484	9.624	8.308	8.370	694
İthalat	8.313	6.268	8.419	10.621	10.577	10.367	9.950	8.846	8.809	758
Dış Ticaret Dengesi	-490	-149	-1.737	-2.550	-1.918	-883	-326	-538	-439	-64
İhracatçı Firma Sayısı (Adet)	3.917	3.694	3.920	4.107	4.269	4.438	4.226	4.529	4.600	2.131
İhracatın TR İhracatı İçindeki Payı (%)	5,9	6,0	5,9	6,0	5,7	6,1	6,1	5,8	5,9	6,1
KAPASİTE KULLANIMI (%)										
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017/1
Kapasite Kullanım Oranı	57	51	62,25	70	63	60	55	64	63	-
PROTESTOLU SENETLER										
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017/1
Protesto Edilen Senet Sayısı (Adet)	74.760	77.761	55.098	31.131	38.952	43.347	43.406	44.232	47.497	4.093
Protesto Edilen Senetlerin TR İçindeki Payı (%)	4,7	4,9	4,5	3,4	3,6	4,0	4,3	4,4	4,7	4,8
Protesto Edilen Senet Tutarı (Milyon TL)	391	459	319	245	367	463	510	571	775	73
TEŞVİKLİ YATIRIMLAR										
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017/2
Belge Adedi	136	105	167	188	209	215	186	208	230	49
Yatırım (Milyon TL)	1.011	651	1.890	2.443	9.042	1.655	4.016	3.145	1.810	2.211
Teşvikli Sabit Yatırımların TR İçindeki Payı (%)	4,04	2,39	3,01	4,55	15,66	1,76	6,5	3,1	1,9	16,4
Bölgesel Yatırımların TR İçindeki Payı (%)	-	4,0	1,9	3,2	2,8	2,2	5,2	4,9	1,9	26,5
ENERJİ TÜKETİMİ										
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017/1
Doğalgaz Tük. (Milyon stdm ³)	2.342	1.957	2.342	2.736	2.704	2.739	2.327	3.214	4.299	-
MALİ / FINANS										
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017/2
Bütçe Gelir/Gider	4,17	3,59	3,99	4,05	4,34	4,36	4,20	4,28	4,2	4,7
Vergi Gelirlerinin TR İçindeki Payı (%)	10,54	10,20	10,77	10,86	11,77	11,14	10,54	11,1	11,4	11,2
Mevduatın Krediye Dönüşüm Oranı (%)*	74,6	72,4	87,9	102,5	110,2	123,9	122,2	120,6	111,5	-
Toplam Mevduatların TR İçindeki Oranı (%)*	6,2	6,2	5,9	5,8	5,7	5,5	5,2	5,6	5,7	-
Toplam Kredilerin TR İçindeki Oranı (%)*	6,4	6,0	5,9	6,1	5,9	6,0	5,2	5,2	4,9	-
KAMU YATIRIM TAHSİS PAYI (%)										
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
	2,12	1,80	1,35	1,67	1,59	2,29	2,62	2,63	2,30	-
KURULAN-KAPANAN ŞİRKETLER										
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017/2
Kurulan Şirket Sayısı	3.094	2.710	3.253	3.277	2.112	2.928	3.414	4.027	3.962	748
Kurulan Şirketlerin TR İçindeki Payı (%)	6,4	6,3	6,5	6,1	5,7	6,0	5,9	6,0	6,2	6,4
Kapanan Şirket Sayısı	805	803	860	943	1.094	1.095	991	740	644	153
Kapanan Şirketlerin TR İçindeki Payı (%)	7,7	7,7	7,5	7,2	7,7	7,0	7,1	6,1	5,8	5,7
YABANCI SERMAYELİ FİRMALAR										
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017/1
Yabancı Sermayeli Firma Sayısı	1.256	1.391	1.540	1.682	1.800	1.944	2.100	2.239	2.422	-
Yabancı Serm. Firmaların TR İçindeki Payı (%)	6,0	5,9	6,0	5,7	5,5	5,3	5,1	4,8	4,6	-
MARKA-PATENT SAYISI										
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017/2
Marka Tescil Sayısı (Adet)**	1.983	2.302	1.931	2.146	3.234	4.096	4.366	4.323	5.928	1.022
Marka Tescil Sayısının TR İçindeki Payı (%)	5,6	5,6	6,0	6,0	6,2	6,0	6,0	6,2	7,1	6,6
Patent Tescil Sayısı (Adet)**	25	21	34	31	42	59	55	86	96	49
Patent Tescil Sayısının TR İçindeki Payı (%)	7,4	4,6	5,3	3,7	4,1	4,7	4,2	5,0	5,4	6,6
TURİZM										
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017/1
Yabancı Turist Sayısı (Bin Kişi)	1.034	1.057	1.156	1.370	1.368	1.407	1.294	1.201	672	13
Yabancı Turist Sayısının TR İçindeki Payı (%)	3,9	3,9	4,1	4,4	4,4	4,2	3,6	3,3	2,5	1,3
TARIMSAL ÜRETİM										
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Bitkisel Üretim Değeri (Milyon TL)	2.769	2.675	3.375	3.648	4.100	3.652	5.024	5.940	-	-
Bitkisel Üretim TR İçindeki Payı (%)	1,2	3,9	4,2	4,1	4,7	3,9	5,1	5,0	-	-
İŞ KAZALARI										
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017/2
İş Kazasında Ölenlerin TR İçindeki Payı (%)	6,0	4,6	5,4	7,5	5,6	6,0	2,6	5,1	3,7	7,2
MOTORLU KARA TAŞITLARI										
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017/1
Motorlu Kara Taşıtlarının TR İçindeki Payı (%)	4,9	6,5	6,4	6,3	6,2	6,1	6,1	6,0	6,0	6,0

*Çeyreklik açıklanmakta olup, 1. çeyrek verileridir. **Tescil değil, başvuru verileridir

ÜLKE İNCELEMELERİ XV: KENYA DEVLETİ

Ekonomik Yapı

Kenya; altyapı olanakları, liberal ekonomik yapısı, eğitim sistemi, dış ticaret ve yabancı sermaye olanaklarıyla Doğu Afrika Bölgesi'nin en gelişmiş ülkesi konumundadır. Özellikle 1990'lı yıllarda başlatılan finansal ve ekonomik serbestleşme hareketleri kapsamında atılan adımlar, dış ticaret başta olmak üzere ülke ekonomisinin önemini küresel düzeyde artırmış ve ilgi odağı haline gelmesini sağlamıştır.

Kenya, geçtiğimiz yıllar boyunca ekonomiye ve altyapı sistemine yapılan yatırımlarla günümüzde Doğu Afrika'nın finans, iletişim ve lojistik merkezi haline gelmiştir. 200'ü aşkın sayıdaki uluslararası şirketin Kenya'nın başkenti Nairobi'yi Doğu Afrika Bölgesi yönetim merkezi olarak seçmesi, ülkenin artan değerinin önemli bir göstergesidir.

Ülkede ekonomik büyüme ve fakirliğin azaltılması amacıyla uygulamaya konan politikalar dikkat çekici sonuçlar vermiştir. Ancak buna rağmen, yoksulluk ve gelir dağılımındaki dengesizlik Kenya için hala önemli bir sorundur.

Sektörel pay büyüklüğü açısından %47,5 payla hizmetler, %33 payla tarım ve %19,5 payla sanayi birbirini izlemektedir. Ülkenin orta ve batı kısımlarında yer alan verimli araziler, tarımın öne çıkmasını ve sektörün önemli bir istihdam kaynağı olmasını sağlamıştır. Sanayileşme, ülkenin kuruluşundan beri en önemli hedeflerden biri olmasına rağmen, istenilen ilerleme tam olarak sağlanamamıştır. Sanayi sektörü üç büyük kent olan Nairobi, Mombasa ve Kisumu'da yoğunlaşmıştır. İmalat sanayinde değirmencilik, bira üretimi, süt ve şeker rafinasyonu gibi gıda işleme sanayi ön plandadır. Mombasa kentinde rafineri yoluyla petrol ürünleri üretimi ve çimento üretimi dikkat çekici bir kapasiteye sahiptir.

Ayrıca, Kenya'nın diğer Afrika ülkelerine göre daha zengin doğal kaynaklara ve güzel bir coğrafyaya sahip olması, turizmin ve ticaretin büyük oranda gelişmesini sağlayarak hizmetler sektörünün ön plana çıkmasını sağlamıştır.

Büyük havaalanlarının varlığı, iyi bir ulaşım ağının olması, yatırımların teşviklere bağlanması ve sağlam bir hukuki zemine oturtulması, Kenya'yı yabancı yatırımcılar için dikkat çekici bir cazibe merkezi kılmaktadır.

Ekonomi Bakanlığı'nın verilerine göre başlıca iş ve yatırım fırsatları; turizm, tarım, ulaşım, altyapı, imalat sanayi, iletişim, enerji, inşaat ve ilaç sektörlerinde yoğunlaşmaktadır.

Ayrıca eko-turizm, elektrik üretim ekipmanları, telekomünikasyon ekipmanları, tarımsal girdiler, gıda işleme ve paketlenme ekipmanları, yol yapımı, çimento üretimi, motorlu araç parçaları da yatırım yapılabilirliği açısından cazip konumdadır.

İş yapma kolaylığı endeksinde 92./190 sırada yer alan Kenya'da başlıca ön plana çıkan teşvikler; makine ve teçhizatlarda KDV indirimi, yatırım bedeli elde edilene kadar kurumlar vergisi muafiyeti ve diğer vergi indirimleri şeklindedir. Ayrıca, Kenya'nın dahil olduğu uluslararası işbirliği anlaşmaları gereği, ülkeye yatırım yapan bir firma Doğu Afrika Topluluğu Pazarı'na ve Güney Afrika Ortak Pazarı'na da tercihli giriş hakkına sahip olmaktadır.

Türkiye-Kenya İlişkileri

İki ülke arasındaki ilişkiler, Kenya'nın bağımsızlığını kazandığı 1963 yılından beri istikrarlı bir seyir izlemiştir. Kenya'nın ekonomik serbestleşme politikalarına önem vermeye başlamasıyla birlikte, karşılıklı ticari ilişkiler de ivme kazanmıştır. Özellikle son yıllarda Türkiye, Afrika'yla ilişkilerinde Kenya'yı başat konumda değerlendirmektedir. 2014 yılında Kenya'dan ülkemize Cumhurbaşkanlığı düzeyinde gerçekleştirilen ziyaret kapsamında enerjiden güvenliğe, ekonomiden basın-yayına kadar uzanan farklı alanlarda 10 anlaşma ve mutabakat muhtırası imzalanmıştır.

İki ülke arasındaki başlıca ihracat ürünleri; benzin, demir-çelik, elektrikli makine ve cihazlar, buğday unu, mobilya; başlıca ithal ürünleri ise büyük ve küçükbaş hayvan derisi, çay, sebze tohumu ve kesme çiçek ürünleri şeklindedir.

Ekonomik ilişkileri geliştirmek adına karşılıklı olarak sürdürülen toplantıların sonucunda Kenya'da Türk yatırımcılar için özellikle "müteahhitlik ve inşaat, yenilenebilir enerji, mısır ve ayçiçeği, paketlenme ve ambalaj, organik tarıma dayalı sanayi, tavuk ve yumurtacılık, tıbbi malzeme ilaç ve hijyenik ürünler, ekmeke ve pastacılık" sektörlerinin cazip olduğu bildirilmiştir.

KENYA ÜLKE PROFİLİ (2015)

Nüfus (Milyon Kişi)	46
Nüfus Artış Hızı (%)	2,6
GSYİH (Milyar Dolar)	63
GSYİH (%)	5,6
Kişi Başı GSYİH (Dolar)	1.377
Enflasyon Oranı (%)	6,6
İşsizlik Oranı (%)	9,2
İhracat (Milyar Dolar)	5,3
İhracatta İlk 5 Ülke	ABD, Uganda, Hollanda, İngiltere, Zambia
Temel İhracat Ürünleri	Çay, Kesme çiçek, Rafine petrol, Kahve, Bakla
İthalat (Milyar Dolar)	17,6
İthalatta İlk 5 Ülke	Çin, Hindistan, Japonya, Tanzanya, G. Afrika
Temel İthalat Ürünleri	Rafine petrol, Motorlu araçlar, İlaç ürünleri, Video araçları, Traktör
Cari Denge (% GSYİH)	-6,8
İmalat Sanayi (% GSYİH)	11,4
Tarım (%GSYİH)	33,0
Hizmetler (%GSYİH)	47,5
Sanayi (% GSYİH)	19,5

Kaynak: IMF, Dünya Bankası

KENYA KÜRESEL DIŞ TİCARET PROFİLİ (2015)

İHRACAT ÜRÜNLERİ	(Milyon \$)	İTHALAT ÜRÜNLERİ	(Milyon \$)
Kesme çiçek	417	Havacılık ürünleri	243
Çay	401	Kamyon ve traktör	220
Bitki ve baklagil	197	Rafine petrol	205
Kahve	157	Demir ve çelik	154
Rafine petrol	141	Ulaşım araçları	145
Kadın giyim ürünleri	136	İlaç	122
Erkek giyim ürünleri	64	Buğday	109
Seramik ürünleri	59	Polietilen	91
Balık ürünleri	57	Telefon ve faks cihazı	85
Hazır meyve ürünleri	53	Mobil telefon ve video araçları	82

Kaynak: Countryaah (İlk 10 ürünü yansıtmaktadır.)

TÜRKİYE - KENYA TİCARET PROFİLİ (2016)

Fasıl adı	Türkiye İhracat (Bin \$)	Fasıl adı	Türkiye İthalat (Bin \$)
Özel amaçlı makineler	27.400	Bitkisel ürünler; bostan, meyve ve sebze	10.337
Diğer gıda maddeleri	10.627	Dabaklanmış deri, bavul, el çantası ve saracıye	2.235
Diğer kimyasal ürünler	10.268	Balıkçılık	145
Kağıt ve kağıt ürünleri	7.184	Atık ve hurdalar	119
Genel amaçlı makinalar	6.695	Giyim eşyası (kürk hariç)	61

Kaynak: TÜİK